

(Политика, 20.март, 2010)

Поредити злочине на овим просторима врло је осетљив посао, јер одмах долазите у ситуацију да вас прогласе бездушном и хладном особом, неком врстом моралног изрода. Некадашњи амерички обавештајац Џон Р. Шиндлер, који је пет година свог обавештајног живота провео у Сарајеву, написао је 2007. године књигу „Несвети терор” с поднасловом „Босна, Ал Каида и успон глобалног џихада”.

Књига је код нас преведена 2009. и у њој је на страници 196. епизода у којој аутор говори о сусрету становника Сребренице са Алијом Изетбеговићем.

Када су се Сребреничани пожалили Изетбеговићу на своју трагичну судбину, он им је одговорио да му је амерички председник Бил Клинтон рекао „да српски четници морају да уђу у Сребреницу, тамо треба да изврше масакр од најмање 5.000 убијених Бошњака и да тек онда САД могу да крену у војну интервенцију против Срба у Босни”.

Нешто слично има и у књизи бошњачког генерала Сефера Халиловића „Лукава стратегија”. Нешто слично писало је у сарајевском листу „Дани” од 22. јуна 1998. Исто то постоји и у записницима са седнице Председништва БиХ, које је оптужени и осуђени Пашко Љубичић дао Трибуналу у Хагу. Наиме, пре него што је овај босански Хрват стигао у Хаг, где је касније добровољно и вредно пеглао кошуље Слободану Милошевићу, он је покупио гомилу записника Председништва БиХ.

Истина, могао је Бил Клинтон тада да каже шта год хоће, западни свет је увек суптилно прао свој веш, али мистерија Сребренице заслужује подробнија испитивања. То не амнестира оне који су у Сребреници починили злочин против Бошњака нити то може да релативизује тај злочин. Нико није могао тада да натера припаднике војске РС да у Сребреници убијају Бошњаке.

О свему осталом, о томе шта је чему претходило и како, може и треба да се разговара. Па, и о међународном контексту тог злочина. Јер међународна заједница уопште није невина када је Сребреница у питању и Србија нема никакву преку потребу да нечију лошу савест накнадно лечи. Посебно, ако то може да створи проблеме и Републици Српској, а видимо да то у Бањалуци тако и гледају.

Премијер Републике Српске Милорад Додик недавно је рекао како је највећи злочин на овим просторима био распад Југославије. Пре њега то још нико није рекао. Подржавам тај став уз предлог: хајде да у Скупштини Србије изгласамо резолуцију у којој осуђујемо распад Југославије. Јер сви каснији злочини на овим просторима проистекли су из тог највећег злочина. Знам како би то у скупштини било дочекано...

Поредити злочине на овим просторима врло је осетљив посао, јер одмах долазите у ситуацију да вас прогласе бездушном и хладном особом, неком врстом моралног изрода, који не жели да види блиставе облике љубави који испуњавају просторе бивше СФРЈ. И који су против красне, толерантне и вишенационалне БиХ по моделу америчког мултикултурализма. Да појасним, још пре десет година у књизи „Истина о Српској” писао сам о злочину над Бошњацима у Сребреници.

Но, постоји и запис : „Морате да се волите или умрете”. Упорно остајем при својој узвишеној, идеалистичкој решености да волим сваког човека на овој планети. Углавном. Но, године битисања на овим нашим суморно реалистичким просторима довеле су ме до спознаје да неки Срби не воле неке Хрвате, да неки Хрвати не воле неке Србе, а да неки и једни и други не воле неке Муслимане. И да на исти начин неки Муслимани не воле ни Хрвате ни Србе. Наше Албанце да овом приликом изоставимо из ове једначине.

Дакле, у таквој ситуацији морате да будете практични и да мудро распоређујете своју љубав, посебно у контексту разних постојећих и будућих резолуција и декларација посебно када је БиХ у питању. Јер ту је све помешано: право, политика, морал и љубав.

Говорим о проблему како формулисати најављену нашу резолуцију, или декларацију о Сребреници. Некада коришћење термина „геноцид” има за циљ правдање војне интервенције да се геноцид и заустави. С обзиром на консеквенце изненађује колико је, заправо, нејасно шта се под појмом „геноцида” подразумева. УН су 1948. године усвојиле Конвенцију о спречавању и кажњавању геноцида.

Према конвенцији, то је свако деловање „које је почињено с намером да се нека национална, расна или религиозна група као таква уништи у потпуности или делимично, било то убијањем, наношењем телесних или душевних повреда, уништавањем кућа, спречавањем рађања, или масовним одузимањем деце”.

Ова дефиниција је настала под утицајем искуства холокауста и пригодна је за омогућавање кривично-правне осуде геноцидних радњи. Међутим, с обзиром на политичке консеквенце које настају из утврђивања једног геноцида, она је у великој мери нетачна. Ни наводно објективна категорија, као што је укупан број жртава, више не помаже, када је реч о самом кажњавању то не прави никакву разлику, али када је реч о спољној политици ту већ има великих разлика.

Јер и Србија би могла да тужи Турску због геноцидне радње одузимања деце. По дефиницији, и то је био геноцид.